

РЕГІОНАЛЬНИЙ ОГЛЯД ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Тема 6.

6.1. Субконтинент “Американський сектор Арктики”

Основні питання:

1. Гренландія.
2. Канадський Арктичний архіпелаг.

Рекомендована література:

1. Власова Т.В. Физическая география материков (с прилегающими частями материков): Ч. 1. Евразия, Северная Америка. – М.: Просвещение, 1986.
2. Гаврилюк В.С. Північна Америка. Фізико-географічна характеристика. – К.: Вища шк., 1971.
3. Гаврилюк В.С. Природа Північної Америки. – К.: Рад. школа, 1971.
4. Физическая география материков и океанов / Под общей ред. А.М. Рябчикова. – М.: Высш. шк., 1988.

В регіональному відношенні Північну Америку поділяють на 4 субконтиненти: 1) Американський сектор Арктики; 2) Позакордильєрський схід; 3) Кордильєрський захід; 4) Центральна Америка. У межах субконтиненту «Американський сектор Арктики» виділяють 2 фізико-географічні країни – Гренландію і Канадський Арктичний архіпелаг.

1. Гренландія

Це найбільший острів у світі з площею 2,2 млн. км², із яких 1,8 млн. км² або 84 % території, вкрито льодом. Ділянки без льоду розміщуються переважно вздовж узбережжя острова. Льодяний щит має форму масиву з дуже пологою, майже плоскою поверхнею. Максимальна товщина льоду становить 3,4 км. Від країв щита відходять вузькі льодовики, які по трогових долинах досягають океану. Сповзаючи в океан, льодовики породжують айсберги, що досягають 100 м висоти.

Клімат Гренландії дуже суворий, але не всюди однаковий. На клімат берегів значний вплив оказують теплі океанічні течії, що є гілками Північноатлантичної течії. Найбільш теплий і м'який клімат має південно-західне узбережжя Гренландії, яке омивається теплою західно-гренландською течією. Більш суворим є клімат східного узбережжя, вздовж якого несе свої води холодна Східногренландська течія. В центрі острова середні місячні температури навіть влітку не піднімаються вище – 11⁰С. А найбільш сувора природа північного узбережжя. В довгу полярну ніч тут стоять морози до –52⁰С.

Не зважаючи на настільки суворі кліматичні умови, у Гренландії виявлено понад 1000 видів рослин, в тому числі близько 450 вищих. У рослинному покриві панують мохи і лишайники. Вздовж річок зустрічаються зарості з верби і карликової берізки. Із культурних рослин на острові вирощують ячмінь і картоплю, в парниках – овочі. Але більш важливе значення для місцевих жителів, ескімосів, має охота, об'єктами якої є песець, олень, білий ведмідь, водоплавні ссавці (кити, тюлені, моржі), а також рибальство.

2. Канадський Арктичний архіпелаг

Канадський арктичний архіпелаг – один з найбільших архіпелагів на земній кулі. Загальна площа його островів перевищує 1,3 млн. км². До архіпелагу входять великі острови Банкс, Вікторія, Баффінова Земля, Девон, Елсмір і безліч дрібних островів. Найбільш яскравою рисою архіпелагу є суворий арктичний клімат. Температури повітря взимку майже такі ж низькі, як і на Північному полюсі. В західній частині архіпелагу, на острові Вікторія, взимку бувають морози до -53°C . Літо тут похмуре з затяжними мрячними дощами. Хоча річна сума опадів не перевищує 200-300 мм. Дещо інші кліматичні умови в східній частині архіпелагу. Циклони, які часто приходять від Ісландського мінімуму, приносять теплі і вологі повітряні маси, тому температурні контрасти тут менш різкі, а річна сума опадів перевищує 500 мм.

На архіпелазі знайдено близько 340 видів вищих рослин, тобто менше, ніж в Гренландії. Це пояснюють не стільки льодовими умовами і кліматом, скільки трансгресіями океану, від якого лише недавно звільнилась більша частина островів. Тільки у внутрішніх частинах великих західних островів (Вікторія, Банкс) поширені чагарникові формації. У фауні домінують песець, північний олень карибу, вівцебик і численні водоплавні ссавці.

Тема 6.2

Субконтинент “Позакордильєрський схід”

Основні питання:

1. Лаврентійська височина.
2. Центральні рівнини.
3. Великі рівнини.
4. Берегові рівнини.
5. Аппалачі.

Позакордильєрський схід включає 5 фізико-географічних країн. Ними є: 1) Лаврентійська височина; 2) Центральні рівнини; 3) Великі рівнини; 4) Берегові рівнини; 5) Аппалачі.

1. Лаврентійська височина

У тектонічному відношенні Лаврентійська височина приурочена до Канадського кристалічного щита і за природними особливостями є близьким аналогом Фенноскандії у Європі. Майже вся територія горбиста, засіяна валунами, сильно заболочена і заозерена, з переважанням рослинності хвойних лісів.

Клімат Лаврентійського плоскогір'я формується під сильним впливом Арктики. Сприяє цьому і вплив Гудзонової затоки, яка далеко вдається в материк, має низьку температуру води і більшу частину року вкрита льодом. Завдяки цьому арктичні повітряні маси, які проходять над затокою, не піддаються значній трансформації і влітку далеко поширюються на південь. В

зимовий час суходіл сильно охолоджується і тут часто стоїть морозна погода з температурами більш низькими, ніж в Арктиці.

Існують значні відмінності між кліматичними умовами півночі і півдня, сходу і заходу Лаврентійської височини. Відмінності в кліматичних умовах знаходять відбиток в усіх компонентах, особливо в рослинності. Несприятливі умови літніх місяців на півострові Лабрадор викликають помітний зсув природних зон на південь. Тундра, яка панує на півночі і північному сході півострова Лабрадор, навіть в порівнянні з більш північними варіантами, здається досить бідною. Чагарникові асоціації зустрічаються здебільшого в укритих місцях, повсюдно переважають мохи і лишайники. Лісова рослинність з'являється лише на півдні півострова, де зустрічаються бальзамічна ялиця, сосни біла, червона і чорна, східний гемлок або канадська тсуга, різні види клену.

2. Центральні рівнини

Центральні рівнини знаходяться в центральній частині материка, звідки і отримали свою назву. На півночі вони межують з Лаврентійською височиною, на заході – з Великими рівнинами, на сході – з Аппалачами і на півдні – з Береговими низовинами. На північному сході Центральні рівнини включають платформенні гори Адірондак.

У північній частині території майже вся поверхня вкрита льодовиковими і водно-льодовиковими відкладами. Тому характерною рисою рельєфу є широке поширення моренних горбів, оз, друмлинів, зандрових масивів. На півдні рівнин поверх корінних порід залягають лесоподібні відклади, а характерною рисою рельєфу є сильне ерозійне розчленування. Південну частину території ускладнюють плато Озарк і невисокі (700-800 м) гори Бостон і Уошито, а також карстові форми рельєфу у місцях виходу на поверхню корінних порід – вапняків.

Для клімату характерний значний температурний градієнт між північними і південними частинами. Особливо мінлива погода взимку. Часті прориви арктичного повітря викликають різке зниження температури. Це відбувається дуже швидко, іноді раптово, і супроводжується снігопадами і хуртовинами. Так само несподівано при вторгненні повітря з Мексиканської затоки можуть наступити відлиги.

3. Великі рівнини

Великі рівнини – це велике передгірське плато, що простягнулося з півночі на південь на 3500 км вздовж східних схилів Кордільєр. Північну межу країни проводять по долині р. Ліард – лівого притоку р. Маккензі (60⁰ пв. ш.), південну – по долині р. Ріо-Гранде. Природа Великих рівнин дуже різноманітна, що пояснюється значною протяжністю країни з півночі на південь. Плато перетинають зони тайги, лісостепів і степів помірного і субтропічного географічних

поясів. Для клімату Великих рівнин характерні континентальність і сухість внаслідок знаходження їх в дощовій тіні Кордільєр, значні зимові температурні контрасти між північними і південними частинами, значна нестійкість погоди, сильні вітри – холодні “близердс” (“бурани”) і теплі “чинуки” (“пожирателі снігів”). Перші виникають при вторгненні холодного арктичного повітря, знижують температуру повітря до -35°C і супроводжуються хуртовинами. Другі зв’язані з приходом теплого тихоокеанського повітря з боку Кордільєр і викликають різке підвищення температури повітря, іноді на $10-15^{\circ}$ на протязі 10-15 хвилин, і миттєве випаровування снігу.

4. Берегові низовини

Це найбільш молода фізико-географічна країна Північної Америки, яка об’єднує Примексиканську і Приатлантичну берегові низовини. Для них характерний плоский рельєф, сильна заболоченість, теплий і вологий океанічний клімат, який створює умови для багатой субтропічної рослинності. Зовнішню лінію низовин утворює вузька смуга піщаних кіс. Вони відділяють від моря великі, витягнуті вздовж берега лагуни. З наростанням і з’єднанням кіс лагуни перетворюються в лагунні озера. Достаток тепла і вологи сприяє заростанню озер рослинністю і лагуни перетворюються в трав’яні болота – марші. На заболочених ділянках з’являються і дерева, такі як болотний кипарис – велике дерево з дуже стійкою до гниття деревиною. На піщаних масивах з’являються сосни, які утворюють сухі світлі бори.

Зима на берегових низовинах тепла. При проходженні циклонів йдуть дощі. Але в тилу циклонів іноді приходять арктичне повітря, що знижує температуру повітря до 0°C . Заморозки, хоча і рідко, оказують пагубний вплив на пишну субтропічну рослинність, особливо на плантації цитрусових. Проте зима, за рідким виключенням, вважається на Берегових низовинах кращою порою року. Літо жарке і дощове. В липні температура тримається біля $+27^{\circ}\text{C}$. Мусон приносить величезну кількість вологи, що випадає у вигляді сильних злив переважно в денні години. Високі температури, що усугубляються великою вологістю повітря, переносяться дуже важко. Влітку і восени на Берегові низовини часто приходять тропічні циклони, що супроводжуються вітрами ураганної сили.

5. Аппалачі

Середньовисокі гори Аппалачі простягнулися з північного сходу на південний захід на 2000 км. Вони являють собою єдину в орографічному відношенні територію, але складаються з двох фізико-географічних областей – Північних і Південних Аппалачів, які розділяє р. Гудзон. *Північні Аппалачі* сильно зруйновані і тому невисокі. В рельєфі панують льодовиково-екзарацийні і льодовиково-аккумулятивні форми рельєфу. *Південні Аппалачі* молодші і вищі за

Північні. Їх найвища точка – гора Мітчелл – має висоту 2037 м. Південні Аппалачі не піддавались зледенінню і в рельєфі панують структурно-ерозійні форми рельєфу. Для клімату Аппалачів характерне панування континентального повітря взимку і мусонного повітря влітку, але кількість опадів значна в усі пори року (1000-2300 мм). Взимку в північній частині випадають рясні снігопади, влітку йдуть мусонні дощі. В Аппалачах чітко виділяється 4 висотних пояси рослинності: широколистяних лісів, мішаних лісів, хвойних лісів і високогірних луків. В межах Аппалачів знаходяться найбільш розвинені економічні райони США і Канади і індустріальний пейзаж важлива географічна особливість цієї території.

Тема 6.3 **Субконтинент “Кордильєрський захід”**

Основні питання:

1. Кордильєри Аляски.
2. Кордильєри Канади.
3. Кордильєри США.
4. Мексиканське нагір'я.

Кордильєрський захід поділяють на 4 фізико-географічні країни: 1) Кордильєри Аляски; 2) Кордильєри Канади; 3) Кордильєри США; 4) Мексиканське нагір'я.

1. Кордильєри Аляски

Ця країна займає найпівнічнішу частину Кордильєр і включає хребти Брукс, Аляскинський, Кенайський і Чугачський, а також Арктичну низовину, плоскогір'я Юкон і Алеутську грядку, що складається з 111 островів вулканічного походження з 32 діючими вулканами і простягається до 60⁰ пн. ш. Аляскинський хребет є найбільш високим хребтом Кордильєр і материка в цілому з вищою точкою горою Мак-Кінлі (6193 м).

Кліматичні умови зими відрізняються тим, що на більшій, північній частині Аляски, тобто на Арктичній низовині, плоскогір'ї Юкон і хребті Брукс, стоїть малосніжна морозна погода, оскільки там панують континентальні арктичні повітряні маси, що приходять з північного сходу, з покритого льодом Північного Льодовитого океану. На плоскогір'ї Юкон з найбільш континентальним кліматом морози сягають – 63⁰С. В той же час в південній частині, за Аляскинський хребтом температура повітря близька до 0⁰С і йдуть дощі, оскільки хребет стіною стоїть на шляху пересування арктичних повітряних мас, а погоду формують теплі і вологі тихоокеанські повітряні маси, що приходять з півдня від Алеутського мінімуму.

Влітку морські повітряні маси з Тихого океану панують вже над всією країною, оскільки приходять з заходу по північній периферії Північно-Тихоокеанського (Гавайського) максимуму

і хребти, що простягаються в основному з заходу на схід, перестають бути перешкодою. Температури повітря невисокі. На Арктичній низовині, що являє собою влітку непрохідне болото з численними озерами лагунного і термокарстового походження, температура найтеплішого місяця не перевищує $+5^{\circ}\text{C}$, вегетаційний період триває менше місяця, а прибережні води Північного Льодовитого океану вкриті льодом. Океан перешкоджає прогріванню повітря.

Низькі температури літа і на узбережжі Аляскинської затоки, де вони не перевищують $+11\dots+12^{\circ}\text{C}$. Проте дуже значна кількість опадів, що сягає до 4000 мм за рік. Наслідком низьких літніх температур, рясних опадів і малої висоти снігової лінії (500 м) є винятково потужне зледеніння гірських хребтів. В деяких місцях льодовики доходять до океану і від них відколюються невеликі айсберги. Рослинність представлена дуже густими хвойними лісами із ситхинської ялини і декількох видів гемлока або тсуґи, які вкривають нижні частини схилів.

Винятково рівним кліматом “вічної осені” характеризуються Алеутські острови і півострів Аляска. Температура коливається там протягом всього року від 0 до $+10^{\circ}\text{C}$. Річна сума опадів дорівнює 1800 мм. Дощі іноді йдуть безперервно по декілька тижнів. Розміщуючись в центрі баричного мінімуму, острови є батьківщиною численних штормів. Рослинність представлена луками із різнотрав'я, іноді чагарниками.

2. Кордильєри Канади

Ця країна простягається від 60° пн. ш. до 48° пн. ш., до широти міста Сіетл. Країну поділяють на три фізико-географічні області.: 1) Скелясті гори і гори Маккензі; 2) внутрішні плоскогір'я і плато; 3) Береговий і Острівний хребти.

Скелясті гори і гори Маккензі – це прямі і високі хребти з крутими схилами, що вкриті густими гірсько-тайговими лісами. Клімат Скелястих гір помірний, прохолодний і вологий. Клімат гір Маккензі – холодний субарктичний. На західних навітряних схилах гір випадає до 1500-2500 мм опадів на рік. Низькі температури і значна кількість опадів сприяють розвитку сучасного зледеніння. Рослинність має перехідний характер від східної гудзонівської тайги з пануванням білої ялини, бальзамічної ялиці, банкової сосни і білої берези до західної тихоокеанської тайги з дугласовою ялицею, ялиною Енгельмана, туєю складчастою.

Внутрішні плоскогір'я і плато (Стикін, Нечако, Фрейзер) лежать на різних висотах від 750 до 1800 м і в багатьох місцях перериваються гірськими масивами, сягаючими висоти 2400 м, і гірськими долинами, що являють собою справжні каньйони з бурними повноводними річками. Характер клімату і ґрунтово-рослинного покриву визначається положенням плоскогір'їв в дощовій тіні Берегового хребта. Річні суми опадів невеликі (близько 500-600 мм). Спостерігаються значні амплітуди температур: взимку морози сягають -54°C , влітку

температури можуть перевищувати + 35⁰С. На півночі панує тайгова рослинність на підзолистих ґрунтах. На півдні ліси набувають паркового характеру і з'являються великі ділянки луків із злаковою рослинністю на сірих лісових ґрунтах. В найбільш сухих місцях по терасах річок лісостеп переходить в полинно-злаковий степ на каштанових ґрунтах. Тут зустрічаються навіть такі представники напівпустель, як кактуси.

Третя область – приморська складається з Берегового і Острівного хребтів і є найбільш підвищеною і гористою. Природні особливості багато в чому визначаються сильним впливом океану. Утворюючи бар'єр вологим вітрам з океану, хребти отримують багато опадів (в середньому до 2500 мм, максимум на Береговому хребті – 6600 мм за рік). Для області характерна м'яка, дощова біля підніжжя і снігова на вершинах зима і прохолодне сире літо з частими туманами. Гори вкриті лісами, в яких переважають хвойні породи.

3. Кордільєри США

Ця країна простягається від 48⁰ пн. ш. до 34⁰ пн. ш., до широти міста Лос-Анджелес. Це найбільш широка частина Кордільєр (до 2,5 тис. км), головним чином за рахунок значного розвитку внутрішніх плато і плоскогір'їв. *Скелясті гори*, які в Кордильєрах Канади представляли цілісну систему, тут складаються з ряду розрізнених хребтів, які розділяються широкими платоподібними ділянками. Більша частина країни лежить в субтропічному кліматичному поясі. Чим далі на південь, тим тепліше і сухіше. На північному заході, на узбережжі Тихого океану, випадає до 6000 мм опадів за рік. На південному заході, в районі Лос-Анджелеса, річна сума опадів знижується до 300-400 мм.

Країна складається з 3-х фізико-географічних областей: 1) Скелястих гір; 2) внутрішніх плато і плоскогір'їв; 3) західної берегової області. *Скелясті гори* складені докембрійськими кристалічними породами. Клімат доволі континентальний. Схили до висоти 3300-3600 м вкриті хвойними лісами із жовтої і веймутової сосен, ялиці і ялини Енгельмана. Вище лісів добре виражені субальпійські і альпійські луки. В цій області знаходиться один з найцікавіших національних парків США – Йеллоустонський з гейзерами, фумаролами та іншими поствулканічними явищами.

Внутрішні плато і плоскогір'я включають Колумбійське плато, Великий Басейн і плато Колорадо. Колумбійське плато знаходиться в “дощовій тіні” і отримує небагато опадів: на заході – 250-300 мм, на сході – до 600 мм. Для західної частини характерна напівпустеля, для східної – степи і навіть лісостепи. Ще більш сухий і континентальний клімат має Великий Басейн, де річна сума опадів не перевищує 200-250, а місцями і 100 мм. Пустельний рослинний покрив формують полин, лобода та інші ксерофіти, а в південній частині – “рідколісся” з гігантських кактусів висотою до 9 м і юкк, а також склерофітних чагарників. Плато Колорадо

має дещо вологіший клімат і рослинність там представлена своєрідним субтропічним лісостепом, де ліси із сосни і акації поєднуються із степами із злаків і сукулентів. На плато розміщується славетний Великий Каньйон, сформований річкою Колорадо.

До складу *західної берегової області* входять Каскадні гори, гори Сьєрра-Невада, Берегові хребти, Уїлламеттська і Каліфорнійська долини. Над вирівняними вершинами Каскадних гір здіймається ряд високих, вкритих вічними снігами вулканів, деякі з яких є діючими. Західні схили гір Сьєрра-Невада славляться лісовими масивами із гігантської секвої.

4. Мексиканське нагір'я

Ця країна простягається від 34⁰ пн. ш. до Теуантепекського перешийку. На півночі вона межує з країною “Кордильєри південного заходу США”, на півдні – з субконтинентом “Центральна Америка”. Країна характеризується дуже своєрідною флорою, яка нараховує понад 8 тис. ендемічних видів. Найбільш цікавою є флора мексиканських сукулентів. До складу Мексиканського нагір'я входять гори Західна і Східна Сьєрра-Мадре, плато між ними, яке носить назву Меса, гори Вулканічна Сьєрра і півострів Каліфорнія. Тому країну поділяють на 5 фізико-географічних областей: 1) Західну Сьєрру-Мадре; 2) Східну Сьєрру-Мадре; 3) Північну Месу; 4) Центральну Месу і Вулканічну Сьєрру; 5) Каліфорнійський півострів.

Західна Сьєрра-Мадре – це гірський масив висотою до 3150 м. Північна частина характеризується виключною сухістю. На узбережжі панують ландшафти піщаних пустель. На схилах переважають ксерофітні чагарники. В південній частині з'являються жорстколисті і широколисті ліси.

Східна Сьєрра-Мадре – це гірський хребет, який добре виражений лише зі сходу. На заході він лише місцями піднімається над внутрішніми частинами нагір'я. Схили гір на півночі вкриті ксерофітними (мескитовими) чагарниками, на півдні – пишними тропічними лісами із дуба, мірта, лавра, магнолій і юкк.

Північна Меса (з ісп. *меса* – стіл) – це плоске плато, що лежить на висоті 1500 м. Клімат посушливий, континентальний. Влітку температура часто піднімається вище + 40⁰С, але взимку трапляються заморозки. Річна сума опадів, які випадають переважно взимку, місцями не перевищує 100 мм. На скелетних ґрунтах переважає розріджений рослинний покрив з кактусів, агав і юкк. Кактусів нараховують близько 500 видів від малюсіньких кулеподібних до гігантських стовпчастих.

Центральна Меса не така плоска, як Північна, і лежить вище, на висоті 2000 м. На ній з'являються великі постійні водостоки, які глибоко розчленовують нагір'я. Її південну частину займають молоді гори *Вулканічна Сьєрра*, що простягнулися з заходу на схід смугою в 50-100 км. Вони характеризуються широким розвитком активного вулканізму і частими землетрусами.

Саме там знаходяться відомі вулкани *Попокатепетль* та *Орісаба*. Клімат Центральної Меси більш вологий, ніж Північної. Там випадає 1500-2000 мм опадів на рік. Рослинний покрив представлений злаковою саваною із сукулентами.

Каліфорнійський півострів утворений групою коротких гірських хребтів висотою до 3000 м. Кількість опадів не перевищує 250 мм. Переважають ландшафти західних при океанічних пустель тропічного поясу.

Тема 6.4 **Субконтинент “Центральна Америка”**

Субконтинент “Центральна Америка” – це вузька смужка суходолу між Теуантепекським перешийком на півночі і Панамським перешийком на півдні разом з архіпелагами Великих і Малих Антильських островів, які називають Вест-Індійськими островами. На півночі він межує з країною «Мексиканське нагір'я», на півдні – з континентом Південна Америка. Цю ділянку суходолу між двома материками одної частини світу називають Американським Середземномор'ям.

Характерною особливістю субконтиненту є поєднання особливостей північноамериканської і південноамериканської природи, а також напівострівний і острівний характер суходолу. Для рельєфу субконтиненту характерне поєднання гірських хребтів і масивів з широким проявом сейсмізму і вулканізму, і прибережними низовинами.

Характерними рисами клімату субконтиненту є великий приток сонячного тепла, пов'язаний з положенням субконтиненту в низьких широтах, і переважання пасатної циркуляції повітряних мас. Середні температури найхолоднішого місяця + 21⁰С на півночі і + 26⁰С на півдні, найтеплішого – відповідно + 27⁰С і + 28⁰С.

Взимку баричні пояси зміщуються на південь і тропічний фронт встановлюється над перешийком. В межі субконтиненту разом з північно-східними пасатами приходить тепле і вологе атлантичне повітря, яке приносить велику кількість вологі на навітряні карибські схили гір Центральної Америки. На підвітряних тихоокеанських схилах гір, що знаходяться в “дощовій тіні”, в цей час панує засуха.

Влітку баричні пояси зміщуються на північ і тропічний фронт встановлюється над Антильськими островами. У північній частині субконтиненту на східних карибських схилах гір продовжують випадати рясні опади, які приносять з Атлантичного океану північно-східні пасати. У південній частині субконтиненту, південніше 12⁰ пн. ш., панують екваторіальні мусони, які приносять ще більш рясні опади.

Восени, коли тропічний фронт просувається особливо далеко на північ, над Антильськими островами виникають тропічні циклони, які носять там назву ураганів. Вони володіють жахливою руйнівною силою і приносять зливові опади.

В результаті постійно вологим є карибське узбережжя, де на навітряних схилах гір випадає 2000-3000 мм опадів на рік. Тихоокеанське узбережжя, крім крайнього півдня, є перемінно-вологим і річна сума опадів не перевищує 500 мм, а тривалість сухого сезону дорівнює 6-7 місяцям. Посушливими є і навітряні рівнини північного Юкатану, де із-за відсутності орографічних бар'єрів випадає не більше 500 мм опадів на рік. Пасати, що дмуть із швидкістю до 40 м/с, не тільки не дають опадів, але і мають посушливий ефект.

Рослинність змінюється з висотою. На навітряному атлантичному узбережжі в нижньому жаркому поясі (тьєрра кальєнте) до висоти 800 м рослинність представлена тропічними і субекваторіальними постійно вологими лісами на латеритних опідзолених ґрунтах. Ці ліси мало чим відрізняються від вологих екваторіальних гілей. В них багато пальм, дерев з цінною червоною, рожевою, синєю або чорною деревиною, численні ліани та епіфіти. Лише в північній частині півострова Юкатан панують ксерофітні рідколісся і чагарники. Цікавою особливістю цих територій є плантації сукулентів-агав, які вирощують для отримання волокна. В наступному помірному поясі (тьєрра темплада) на висотах 800-1700 м температури знижуються до 17-22⁰, теплолюбні рослини зникають, а в густих гірських лісах домінують деревоподібні папороті. Ще вище, в холодному поясі (тьєрра фріа), на висотах 1700-3200 м середні місячні температури коливаються від + 10 до + 17⁰С. На цій висоті поширені мішані ліси із різних видів вічнозелених дубів, магнолій, хвойних, які обліплені мохами, папоротями, лишайниками та епіфітами, які змінюються вересовими заростями і високогірними луками – парамос, типовими для Анд. Ці луки піднімаються і в верхній, морозний пояс (тьєрра елада).

Тваринний світ Центральної Америки входить в Неотропічну область і ближче до південноамериканського, ніж до північноамериканського тваринного світу. У вологих тропічних і субекваторіальних лісах зустрічаються представники південноамериканських тварин: широконосі мавпи, ягуар, броненосець та ін. Там же проживають і деякі представники північноамериканських тварин: рись, єнот, індійка тощо. Фауна Антильських островів носить різко острівний, збіднений та ендемічний характер. Із ссавців багато лише кажанів. Інші наземні ссавці представлені дрібними гризунами. Багато птахів, з яких 25 % є ендеміками. Багато представлені ящірки та змії, зустрічаються крокодили і черепахи.